

podobe, ki visijo na šolskih stenah) tukaj na zidu. Kdor ni miren v šoli, ta ne škoduje samo sebi, nego tudi drugim pridnim učencem, ki bi radi nauk poslušali, pa jih moti. Glejte, kako hudoben bi bil tak nemirnež! Mislím, da ne bo nobeden iz med vas tako hudoben učenec. Kaj ne, da ne? — Prav hudo bi mi bilo pri sercu, ko bi bil izmed vas kdo tak učenec. Upam pa, da bote vsi prav pridni in mirni, pazljivi in vbogljivi. Jaz bom vedno skerbél, da se bote lepo učili in boljšali na duši in na telesu. Ko bi se kterikrat primerilo, da bi me kdo iz med vas ne hotel vbogati, in da ga bom mogel oestro svariti ali še celó kaznovati, vedíte, da tega ne bom storil iz sovraštva ali jeze do tega ali unega, temveč kaznoval ga bom iz ljubezni z namenom, da bi se poboljšal. Le dobro bom hotel temu, ki ga bom svaril, ne pa hudo.

Če bote tedaj, ljubi otročiči, prav pridno v šolo hodili, in bote tukaj v šoli mirni in pazljivi, se bote prav veliko lepih in koristnih reči naučili. Če bote pridni učenci in učenke, ljubi otročiči, vas bóm imel rad, da vas vaši starši ne morejo raji imeti. Bodite tudi zunaj šole lepo mirni in ljubeznjivi eden z drugim; lepo se obnašajte iz šole gredé! Na poti se med seboj in tudi druge pozdravljajte z lepim kerščanskim pozdravljenjem: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ali pa recite: »Dober dan!« »Srečno!« »Z Bogom« itd. Domá lepo vbogajte svoje starše in bodite lepo z bratci in s sesticami. — Bodite z vsemi prav prijazni in radi postrezite, komur kaj morete. Tako bodo vsi vidili, da se v šoli res kaj lepega učite. Če se bote tako obnašali, vas bodo starši veseli in vsi pametni in omikani ljudje vas bodo radi imeli. Kaj ne bo to častno, lepo in veselo za vas?

Posebno pa bo mene veselilo, ako bi kedaj slišal, da je ta in uni mojih učencev in učenk pameten in dober mladenec, ali poštena deklica. Že od mladih nog morate biti dobri in pridni, če hočete, da bote kdaj srečni; kakoršen je kdo mlad, tak je navadno tudi odrasčen. Tako, ljubi moji, bomo začeli z božjo pomočjo šolsko leto, in Bog daj, da bi bilo veselo in dobro za vas in za me, ki vas priserčno ljubim.

J. Zarnik.

Vélíka sveta maša.

o kateri smo zadnjič obljubili nekoliko obsirnejí spregovoriti, obsega te le napeve: »kirie«, »glorijo«, »credo«, »offertorium«, »sanctus«, »benedictus«, »agnus dei« in »ite missa est«. Napevi so pisani sestavno (enge Harmonie). Vselej veseli presojevalca, ako zapazi v novem skladateljevem delu kak napredek od njegovih prejšnjih del; to mu je dokaz nove moči, pa tudi veselo znamenje je, da se sme od njega še vedno boljših del pričakovati, ker mu je na tem ležeče, da se dalje bolj blizu onemu kraju, kjer leží vresničena ideja, katero si je vstvaril njegov duh, in sicer v opravi, kakoršna more popolnoma doseči našo zadovoljnost. Z veseljem smo v tem novem delu g. Belarjevem zapazili tak napredek. Ako primerjamo napeve za mašo, ktere je g. skladatelj izdal pred temi na svetlo, moramo priznati, da si je v tem novem delu mnogo prizadjal, vsaki mašni oddelek po različnem zapopadku dobro poznati in z zbranimi glasovi v sercih poslušavcev buditi one občutke, ktere besede le

samo naznanjajo. Iz med omenjenih napevov pa je v tem obziru staviti »agnus dei« na prvo mesto, potem »kirie« in pa »ite missa est«.

Kar smo ravno omenili, moramo pridjati, se bolj nanaša na melodično, kakor na harmonično opravo napevov. V tem obziru stopa g. skladatelj nekoliko za sledom rajnkega g. Riharja, čigar vrednost njegovih muzikalnih del je tudi bolj na melodični, kot na harmonični podlagi. Da ravno naši orglavci kaj takega želé, ni že dokaz, da je to vselej in edino pravo. Ako bi bilo že dovolj, le kako prijetno melodijo napisati, bi bilo z godbino umetnostjo kmali pri kraji. Res je melodija duša; harmonija pa mora idejo vtelesiti, da jo imamo bolj živo pred očmi. Melodija je risanje z svinčnikom, kteremu še le harmonija dáje pravo in dokončano vrednost, kakor barva narisanemu občrtu. Kar se tiče harmonične oprave ravno omenjenih napevov, je le škoda, da nekatere pomote, odprte in zakrite oktave in kvinte, ktere so se sim ter tje vrinile, celoti škodujejo, in jih stavijo pod melodično vrednost, dokler se ne odpravijo.

Tudi se je treba prav varovati posiljenih razrešeb (Auflösung) disoniranih intervalov, ker ti imajo svoje gramatične pravila, po kterih se morajo razreševati, ako nočejo sicer žaliti ušesa. To veljá, ako se n. pr. interval septime, naj že stoji v temeljnem akordu (Stammakkord) ali pa v drugih iz tega izpeljanih akordih, razreši namesto ene stopnje navzdol, navzgor i. t. d. V »sanctus« se je vrinila tudi pomota v taktu; stati ima namreč namesto $\frac{6}{8}$ takta, $\frac{3}{4}$. Naj se torej omenjene pomote, ktere so se sim ter tje tudi lahko med tiskom vrinile, izpravijo; gotovo bo imelo potem celo delo še večjo vrednost.

Kar se tiče vnanje oblike, je prav čedna. Na 10. str. osmerke, se dobivajo omenjeni napevi za gotovo nizko ceno 40 n. kr. pri g. J. R. Milicu.

Naj torej to mašo kupi vsak, kdor je prijatelj petja, ali kdor ima s tem opraviti.

G.

Dopisi in novice.

Iz Bekštajna. (Učiteljski zbor v Beljaku.) Kakor vsako leto, tako smo imeli tudi letos učitelji beljaške dekanije učiteljski zbor 24. oktobra; o pol 9. so peli veličestiti gospod dekan v mestni cerkvi v Beljaku sv. mašo, in ob 9. se je pričelo posvetovanje. Govorili so naj pred pervosednik, č. g. dekan in častni korar Jan. Ravpl, vvodni govor. Razložili so z živo besedo pomen, imenitnost in nalogo prave ljudske izreje, ki se opira na kersanstvo. Ti izreji pa sedaj le nasproti stavljajo: izobraženost, podučevanje... Človek more imeti polno glavo, pa vendar prazno, večkrat celó hudobno serecé. Že Platon je rekel: „Nasebna (absolutna) nevednost ni največe zlo, in tudi bati se je ni; slabo prebavljenih vednosti se je treba bati“. Potem kažejo nasledke nedoučnosti, brezverja in napačne filozofije. Nedouki (Halbwisser), koje g. dekan imenujejo »plavavce« (Schwimmer), ker so v vsem poveršni, štejejo naj več prerokov med skaženimi, unesrečenimi dijaci, kupčijskimi popotniki in Martovimi sinovi ob času miru.... Govoril in piše se sedaj mnogo o luči, vendar čedalje bolj v